

Chesterton bana *düz dünyacıları hatırlatıyor* diye bir not almışım.

Düz dünyacı dediğim zevat, bunlara sadece dünyanın düz olduğuna inananlar değil, *ne olacak bu bilimin hali* diye sızlanmaktan, *bizim anlamadığımız ne çok şey var* korkusuyla, eski günlerin *ilmine* sığınanlara doğru geniş bir skalada bulunabiliyor.

Hızlı giden bir araçta kendinizi güvende hissetmiyorsanız, tutunacak bir yer ararsınız. *Dünya aslında düz* böyle bir ifade, *uzaylılar geldi, hepimizi onlar yönetiyor* yine böyle, *tapınakçılar, tüm yöneticileri onlar belirliyor* böyle... Anlamlandırması zor bir dünyanın tutamakları bunlar.

Bilim hikaye anlatmaya imkan vermiyor çünkü çok karışık. Belli bir konuyu hakkıyla anlayana kadar insanın yaşı 50 oluyor, ondan sonra da zaten tüm diliniz ve benliğiniz o alanla dolmuş olduğu için, geride kalanlara anlatacak pek bir hikaye kalmıyor. Meraklı üç beş tip için yazılmış *popüler bilim* mevcut ama bilim halkın genelinin ilgisini çekmek için zor.

Bunun yerine fantastik videolar var. Dünyanın yuvarlak olduğuna inanmak için *delil yok* ama diğerleri için YouTube videoları var, düz olduğunu anlatıyor. *Birleşmiş Milletler'in amblemi bile böyle* diyor adam, *bak Antarktika dağlarını gösteriyor*.

Burada felsefi bir meseleden ziyade, psikolojik bir sorun var: Bu insanlar dünyanın yuvarlak olduğuna inanmak istemiyorlar çünkü *ana akıma* yabancılaşmışlar. Kendilerini bilimin dışında bir yere koyma ihtiyacı içindeler. Rahatsızlar. Dünyanın ayaklarının altından kaydığını, anlamın kalmadığını hissediyorlar. Atalarının yaşadığına inandıkları dünyayı istiyorlar.

Bunlar bilimin *fazla hızlı* ilerlediğini gösteren işaretler. *Post-truth* dedikleri de bu, insanların gerçeikle arası iyi değil, çünkü korkutucu, anlaşılmaz bir şeylerden bahsediyor bilim. Bunun yerine daha basit bir dünyanın daha mutlu ettiğini görüyorlar. Başımıza gelenin aptallıktan veya umursamazlıktan değil de, düşmanlıktan kaynaklandığını düşünmenin daha iyi gelmesi gibi: En azından bizi ciddiye alan ve üzerinde dümdüz duracağımız bir dünyamız var.

Geçen bir yerde Critical Theory'nin 2. Dünya Savaşı sonrasında ABD'de popüler olmasının sonucunun Trump olduğunu söyleyen bir yazı gördüm. *Dünya düzdür* diyen birine *bu da bir görüş* diye bakıyorsanız, gerçek ve hayal arasındaki fark sadece *fikir ayrılığı* mesabesindeyse, daha güzel hayal kurduran, daha güzel yalan söyleyen insanların toplumda daha önemli roller edinmesine de yol açmış olursunuz.

Bilim ağacının kurdu da bu demek ki.